

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลของโปรแกรมทันตกรรมป้องกันต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	
	ทันตสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อำเภอจาง จังหวัดลำปาง	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวกฤษริยะ จิตวิศรุตกุล	
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ อรุณรัตน์	ประธานกรรมการ
	อาจารย์จุฑารัตน์ บวรสิน	กรรมการ
	อาจารย์จำลอง ทะคำสอน	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมทันตกรรมป้องกันต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทันตสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อำเภอจาง จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้เลือกแบบเจาะจง โดยการคัดเลือก 3 ระดับ ตามทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม เป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน กลุ่ม 1 ไม่มีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่ม 2 จะเปลี่ยนพฤติกรรมในระยะยาว กลุ่ม 3 ต้องการเปลี่ยนพฤติกรรมทันที สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติตนในด้านทันตสุขภาพ และเปรียบเทียบพฤติกรรม โดยใช้แบบวัดประสิทธิภาพการแปรงฟัน การใช้ไหมขัดฟัน การใช้ไม้จิ้มฟัน ความเสี่ยงต่อโรคฟันผุ และโรคปริทันต์ด้วยตนเองร่วมกับการตรวจสภาวะช่องปากเพื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมทันตกรรมป้องกันของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขการ วิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (for Windows) คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square test)

ผลการวิจัยพบว่า

การเปลี่ยนพฤติกรรมก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมทันตกรรมป้องกัน มีดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความรู้ พบว่า โดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า ทุกกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงความรู้เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เช่นกัน

2. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ มีดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพการแปร่งฟัน พบว่า โดยรวมไม่มีการเปลี่ยนแปลง และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ประสิทธิภาพการแปร่งฟัน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่กลุ่ม 3 ประสิทธิภาพการแปร่งฟันเปลี่ยนแปลง ไปอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01

2.2 การใช้ไหมขัดฟันที่ถูกต้อง พบว่า โดยรวมไม่มีการเปลี่ยนแปลงและเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ทุกกลุ่มไม่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน

2.3 การใช้ไหมจิ้มฟันที่ถูกต้อง พบว่าโดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่ม 3 มีการเปลี่ยนแปลง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ความตั้งใจในการเปลี่ยนพฤติกรรม พบว่า ทุกกลุ่มมีการเปลี่ยนพฤติกรรมตามขั้นตอนที่ดีขึ้น และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มแล้ว พบว่า กลุ่ม 1 ความตั้งใจเดิมไม่ต้องการเปลี่ยนพฤติกรรม แต่กลับมีความพร้อมที่จะปฏิบัติ ส่วนกลุ่ม 2 ความตั้งใจเดิมอาจจะเปลี่ยนพฤติกรรมในระยะยาว แต่กลับมีความพร้อมที่จะปฏิบัติทันที สำหรับกลุ่ม 3 ความตั้งใจเดิม ต้องการเปลี่ยนพฤติกรรมอยู่แล้ว ยิ่งเพิ่มความพร้อมที่จะปฏิบัติมากขึ้น

Thesis Title	Effect of Preventive Dentistry Program to Changing of Dental Health Behavior of Public Health Officers at Ngao District, Lampang Province	
Author	Miss Kritsariya Chitwitsarutkul	
M.Ed.	Health Promotion	
Examining Committee	Asst. Prof Sapon Arunrutana	Chairman
	Lect. Chutarat Borwornsin	Member
	Lect. Chumlong Tacomson	Member

Abstract

The purpose of this research was to study the effect of Preventive Dentistry Program to dental health behavior changes of Public Health officers at Ngao District, Lampang Province. The 30 samples were chosen by purposive Sampling and divided into 3 groups of 10 according to the Stage of Change method. Group 1 had no intention to change the behavior, group 2 may change the behavior in the long period of time and group 3 would change the behavior immediately. The instruments used for data collection were checking format, and pre – posttest. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, percentage, t – test, Chi – square test.

The results were as follow :

The behavior changes before and after the preventive dentistry program were :

1. Overall knowledge behavior changed significantly at level 0.1. Judging from each group, it was found that the knowledge of every group increased significantly at level 0.1

2. The practice behavior issues :

2.1 Overall effectiveness of tooth brush behavior had no change. Judging from each group, there was no change in group 1 nor group 2, but group 3 changed significantly at level 0.1

2.2 Overall using dental floss behavior had no change. Judging from each group, there was no change either.

2.3 Overall using tooth picks behavior changed significantly at level 0.1 Judging from each group, there was change in group 1 and group 2 significantly at level 0.1 and group 3 at level 0.5

3. Every group intended to change behavior at the better stages. Judging from each group, group 1, with no intention to change beforehand, was ready to practice, group 2, with "maybe" intention to change in the long period of time beforehand, was ready to practice immediately, and group 3, with intention to change immediately beforehand, was more ready to practice.